

DOĞA VE İNSAN

GÜLLÜK KÖRFEZİNİ BEKLEYEN ÇEVRESEL FELAKET VE ÇIKIŞ YOLLARI

Doğanın bir ürünü ve parçası olan insan, çevreyi değiştirme gücü ve açgözlülüğü sonucunda ne yazık ki içinde yaşadığı doğayı ve dolayısıyla da kendini hızla yok etmektedir.

Dünya kapalı bir yaşam alanıdır, üzerindeki her şey birbiriyle etkileşim halindedir; üretilen pislikler Dünya üzerinde kalmakta ve yaşam için gerekli olan denge hızla bozulmaktadır. Küresel ısınma artmakta ve iklimler değişime uğramaktadır ve yakın gelecekte de üzerinde yaşanmaz hale gelinecektir.

Güllük Körfezi de bu gezegenin güzel bir parçasını oluşturmaktadır. Körfezde yer alan iki değerli lagün Bargilia (Tuzla) ve Dalyan, bölgenin hayvan (fauna) ve bitki (flora) çeşitliliğine ev sahipliği yapmaktadır. Deniz akıntısı Bodrum yönünden Güllük yönüne doğu kıyısı, Dalyan'dan da tekrar batı kıyısından Bodrum yönüne doğru sirkülasyon yapmaktadır ve sirkülasyon deniz fauna ve florası için son derece önemlidir. Burada yaşayan halk ise, ağırlıklı geçimini zeytincilik başta

olmak üzere tarım ve balıkçılık başta olmak üzere deniz ürünleri av ve yetiştiriciliği, gezi tekneleri ve pansiyon-otel-restorantlarıyla turizmde sağlamaktadır. Ülkemizin çeşitli yerlerinden emekliliğini geçirmek üzere gelenler ise sakinliği dolayısıyla Güllük'e yerleşmekte, bir kısmı ise burayı yazlık olarak kullanmaktadır. Onbinlerce yıldır bakır kalan bu güzel coğrafya da hızla insanın yıkıcılığından nasibini almakta ve Körfez hızla kirlenmektedir.

Güllük Körfezi'ne ilişkin çeşitli üniversitelerden ve alanlardan bilim insanlarının yaptığı pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların tümü Körfezin yıllar öncesinden kirlenmeye başladığını göstermektedir. Bu çalışmaların bazılarının sonuç bölümleri şu şekildedir:

- 2002 yılında İkiz Adalar ve Salih Adası çevresinde (Güllük'ten oldukça uzak, açık denize yakın ve balık çiftliklerinin yeni taşındığı bir yerde) yapılan bir çalışmada (Erol Özfuçucu, G., Katağan, T. ve Egemen Ö. (2003). *İkiz Adalar ve Salih Adası'nda su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesinin olası çevresel sonuçları. Bodrum Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü.*), "Yetiştiricilik faaliyetlerinin ilk etkilerinin görüldüğü sedimentte oluşan anoksil koşullar, hem bentik canlıları hem de üzerindeki su kolonunun yapısını etkilemektedir. Bu yüzden sediment kalitesi önemli bir su kirliliği göstergesi sayılmaktadır. Bu parametrelerle birlikte, bulunan POC ve Klorofil-a sonuçları da bu istasyonlardaki organik kirliliği desteklemektedir." sonucuna ulaşılmıştır.
- Körfez suyundan alınan örneklerle yapılan bir bakteri çalışmasında (Altuğ, G., Çardak, M. Çiftçi Türetken, P. S., Gürün, S. ve Kalkan, S. (2013). *Güllük Körfezinde bakteriyolojik çeşitlik. Güllük Körfezi Bakteriyolojisi TÜBİTAK Proje Çalışması.*), "Güllük Körfezi'nde izole edilen bakterilerin çoğunluğunun patojen Gram negatif bakterilerden

oluşan Gamma Proteobacteria olması bölgede bakteriyel kompozisyonun evsel kaynaklı kirlilik girdileri tarafından etkilendiğini göstermektedir. Bu çalışma sonucunda elde edilen bakteriyel tür kompozisyonu verileri doğal ortam bakterilerinden çok enfeksiyon etkeni patojen bakterilere rastlanma sıklığının yüksek oluşu ekosistem ve halk sağlığı bakımından potansiyel risk olduğunu göstermiştir.” denmektedir.

- Kültür balıkçılığında kullanılan antibiyotik ve bakteri ilişkisinin çalışıldığı bir araştırmada ise (Altuğ, G., Çardak, M. Çiftçi Türetken, P. S., Gürün, S., Kalkan, S. ve Hulyar, O. (2013). *Güllük Körfezinden elde edilen bakterilerin antibiyotiklere dirençlilik frekansları. Güllük Körfezi Bakteriyolojisi TÜBİTAK Proje Çalıştırı.*), “Kültür balıkçılığında verimi ve karlılığı etkileyen önemli faktörlerin başında hastalıklarla ilgili sorunlar yer almaktadır. Balıklarda en yaygın görülen hastalıklar ise bakteriyel kökenli hastalıklardır. Gerek balıkları bakteriyel hastalıklardan korumak, gerekse hasta olanları tedavi etmek amacıyla yoğun miktarda antibiyotik kullanılmaktadır. Yanlış antibiyotik uygulamaları, balık patojenleriyle birlikte zoonotik balık bakterilerinin de antibiyotiklere direnç kazanmasına sebep olmaktadır. Bu çalışmada tespit edilen yüksek bakteriyel dirençlilik düzeyleri Güllük Körfezi’nde insan kaynaklı kirlilik girdilerinin varlığını bir kez daha gösterirken, ayrıca bakteriyel izolatların akuakültürde kullanılan antibiyotiklere gösterdikleri dirençlilik de test edilen antibiyotiklerin kullanımında faydasız antibiyotik kullanımı potansiyelinin olduğunu göstermiştir.” uyarısı yapılmaktadır.

- Bir başka çalışmanın (Gürün, S. ve Altuğ G. (2013). *Güllük Körfezi’nde bakteriyolojik kirlilik ve metabolik olarak aktif bakteri düzeyi. Güllük*

Körfezi Bakteriyolojisi TÜBİTAK Proje Çalıştırı.) sonuçları şu şekildedir: “Güllük Limanı ve Sarıçay Deresi’nde çalışma boyunca yüksek oranda bakteriyolojik kirliliğin kaydedilmesi bu iki alanın körfezin en önemli kirleticileri arasında olduğunu göstermiştir. Mayıs 2011-Şubat 2013 döneminde deniz suyu ve sediment örneklerinde metabolik olarak aktif bakteri sayısı yaz örneklemede 8. ve 9. istasyonlarda %90’a yakın oranlarda kaydedilmiştir. Bakteriyolojik kirlilik girdileri ile paralel bulunan metabolik aktivite ölçümleri heterotrofik bakteriyel aktivitesinin artışı ile oksijen tüketiminin hızlandığı ve özellikle sığ ve girdinin fazla olduğu alanlarda ortamda oksijen azalmasına bağlı olarak anaerobik bakterilerin yerleşmesi, kokuşma gibi değişimlerin oluşmasına zemin hazırlayarak özellikle bentik canlılar için risk oluşturabileceğini düşündürmüştür. Bu durumda arıtmaların gözden geçirilmesi Sarıçay Deresi’nin ve Güllük Limanının kirlilik yükünün kontrol altına alınması gerekmektedir.”

- Deniz tuzluluğu konusunda yapılan bir çalışmada (Çiftçi Türetken, P. S., Altuğ, G., Çardak, M., Gürün, S. ve Kalkan, S. (2013). *Güllük Körfezi’nde besin tuzu ve değişken çevresel parametreler. Güllük Körfezi Bakteriyolojisi TÜBİTAK Proje Çalıştırı.*), “Sonuç olarak; Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği’ne (2004) göre çalışma dönemi boyunca Güllük Körfezi’nden elde edilen besin tuzu (fosfor, nitrit azotu, amonyum tuzu ve azot tuzu-AE) değerleri incelendiğinde I. ve III. sınıf su kalitesi değerlerine sahip olduğu ve yaz döneminde nüfusun artışı ve artan insan aktivitelerinin su kalitesi üzerinde olumsuz etkiye sahip olduğu gözlemlenmiştir. Güllük Körfezi (...) karasal ve gemi taşımacılığı kaynaklı kirliliğin etkisinde kalan (...) deniz ekosisteminde su kolonunda doğal yapının bozulmasına dolayısıyla ortamın verimliliğinin ve kullanımının olumsuz yönde etkilenmesine sebep olmaktadır” sonucuna ulaşılmıştır.
- Bir başka çalışma: “Güllük Körfezi’nde evsel, endüstriyel ve tarımsal kirleticiler, yüzme maksatlı kullanım (havuzlar ve ilaç AE) ve tekne turizmi, Sarıçay Deresi’nin körfeze evsel ve endüstriyel kaynaklı atıkları taşınması kıyısız alandaki kirliliğin ana etkenleridir. (...) Bu alanlar aynı zamanda yerleşim yerlerinin kanalizasyon deşarj sistemi eksikliklerinden

dolayı patojen bakterilerin oluşabildiği alanlardır. (...) Bu çalışmanın bulguları da körfezin kıyıs alanda bakteriyolojik kirlilik girdilerinin olduğunu göstermiştir. Bu nedenle Güllük Körfezi kıyıs alanı bu etkenlere maruz kalan en kırılgan bölgeyi oluşturmaktadır. (...) Güllük Körfezi kıyıs alanda güncel fekal kirlilik kaynaklarının ve ortamın besin tuzları açısından ötrofik değerlerinin ortaya konması bakımından halk sağlığı, ekosistem sağlığı ve canlı kaynakların sürdürülebilir kullanımı açısından önem taşımaktadır.” (Kalkan, S. ve Altuğ, G. (2013). Güllük Körfezi kıyıs alanda biyo-indikatör bakterilerin çevresel parametrelerle ilişkileri. Güllük Körfezi Bakteriyolojisi TÜBİTAK Proje Çalıştayı.)

- Bir başka çalışma: “Bu durum Güllük Körfezi örneğinde görüldüğü gibi ortama giren girdilere bağlı olarak artış gösteren organik maddelerin aynı zamanda hetrotrofik bakteriyel aktiviteyi artırdığını, zamanla bakterilere bağlı olarak ortam şartlarında oksijen azalması, pH değişimi gibi olumsuz değişikliklerin yaşanmaması için girdilerin kontrol altına alınmasının önemini göstermektedir.” (Altuğ, G., Çardak, M., Çiftçi Türetken, P. S., Gürün, S., Kalkan, S. ve Hulyar, O. (2013). Güllük Körfezi’nde sediment ve su kolonunda heterotrofik bakteri bolluğu ve toplam organik karbon düzeyi.)
- Denizdeki insan ve hayvan sağlığına zararlı ağır metaller konusundaki bir başka çalışma: “(...) Pb (kurşun-AE) yönünden ilkbahar döneminde Çam Limanı’nın orta, Sarıçay Deresi ağzının oldukça yüksek ve yaz döneminde ise Sarıçay Deresi ağzının orta derecede kirlenmiş olduğu belirlenmiştir. Cd (kadmium-AE) yönünden Kazıklı açığı, Kazıklı ve Çam limanlarının, yaz döneminde Asım Körfezi ve Sarıçay Deresi ağzının, sonbaharda ise Panayır Adası kuzeyi ve Sarıçay Deresi ağzının orta derecede kirlenmiş olduğu görülmüştür. Zn (çinko-AE) yönünden ise, (...) Teke Burnu, (...) İncegöl Burnu, Güvercinlik ve Büyük Tavşan Adası güneyinde, (...) Yük Limanı’nda kirlenmelerin (...), toplam metal içerikleri de şeyl ortalamasının üzerinde bulunmuştur. (...) Güllük Körfezi’ne özellikle Sarıçay Deresi ile ulaşan karasal kaynaklı entrojenik girdilere, limanlardaki deniz taşımacılığına ve turizm aktivitelerine işaret etmektedir. (...) alüminyum içerikleri ise (...) mermer yatakları ile

ilişkilidir.” (Balkıs, N., Aksu, A., Altuğ, G., Çardak, M., Çiftçi Türetken, P. S., Gürün, S. ve Kalkan, S. (2013). Güllük Körfezi yüzey sedimentlerinde metal birikimi.)

- Ağır metaller konusundaki bir başka çalışmada (Çardak, M., Altuğ, G., Çiftçi Türetken, P. S., Gürün, S. ve Kalkan, S. (2013). Güllük Körfezi’nde sediment ve deniz suyundan izole edilen bakterilerin ağır metal dirençlilik frekansları.), “Güllük Körfezi’nde yapılan bu çalışma ile körfezin ağır metal tuzlarına dirençli bakteriyel izolatları hakkında ilk temel bilgilere ulaşılmıştır. (...) kirlenmiş alanların temizlenmesinde kullanılabilecek aday türlere ulaşılması için ağır metal tuzlarının dirençli bakterilerin...” diye devam eden sonuçlara ulaşılmıştır.
- Limana gelen gemilerle taşınan balast suyuna ilişkin yapılan bir çalışmada (Olgun, A., Günay, A. S. ve Avaz, G. (2013). Güllük Körfezi’ne giriş yapan gemiler ve balast suları açısından değerlendirme.), “... 2007-2012 yılları arasında Güllük limanında yaklaşık 2862 gemi ziyareti gerçekleşmiş olup toplam 157 farklı limandan yaklaşık 4,8 milyon ton (yıllık ort. 800 bin) balast suyu taşınmıştır. (...) taşınan balast suyunun %68’i Akdeniz, %21’i Ege Denizi, %7’si Marmara Denizi, %2’si Atlantik Okyanusu’na, Karadeniz ve Kızıldeniz ise %1’lik oranlara sahiptir. 54 donör limandan 7’si çok yüksek riskli, 9’u yüksek riskli olan Akdeniz limanlarıdır.” saptaması yapılmıştır.
- Kaynak suları üzerine bir çalışma: “Kaynak suların hepsi alkalin pH’a sahiptir. Yanlış su yönetiminden dolayı topraktaki ikincil tuzluluk ve yer

altı sularındaki tuzluluk artmaktadır. Toprak havuzlar acı su kaynaklarını ve artezyenleri kullanıyor, bu da toprak tuzlanmasına yol açıyor; sular arıtılmadan kanallar aracılığıyla lagüne dökülmektedir. Yer altı sularının aşırı kullanımından dolayı deniz suyu 11 km içeriye kadar gitmiştir. Sarıçay insani yerleşim, ve zeytinyağı fabrikalarından gelen kirleticilerle ve atıklarla kirlenmektedir. Hamzabey Deresi'nin habitatu turizm baskısı altındadır. Güllük Limanının faaliyetleri, maden şirketlerinin depolama alanlarının Güllük Lagünü kenarında kurulu olması ve havalimanının bu bölgede bulunması lagünün yaban hayatını olumsuz etkilemektedir. (...) bölgede tarımın ve doğal hayatın büyük bir tahribata uğramaması için bölgedeki acı su ve yer altı su kaynaklarının kullanımının planlı bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir.” (Altunsaçlı, S. (2013). *Güllük Lagünü ve körfezini besleyen acı su kaynakları.*)

- “İkincil konutların her geçen gün artması, limanın lagünün yakınına inşa edilmesi, havalimanının varlığı, evsel atıkların deşarjı, Sarıçay’a mandıra ve zeytin işletmelerinin çıkış sularının dökülmesi, balık üretilen toprak havuzların çıkış suları, maden kamyonlarının tozları... lagünü kirleten kaynakların birden çok olduğunu göstermektedir. Bölge için önemli bir sulak alan olan bu lagünün daha uzun yıllar bölgemize hizmet etmesi için ilgili kurumların bir araya gelerek çözüm önerileri adı altında projeler yapılması ve daha da önemlisi insanların eğitilmesinin şart olduğu görülmektedir.” (Özdemir, N., Tarkan, A. S. ve Top, N. D. (2013). *Günümüz Güllük Lagününde yaşanan çevresel sorunlar üzerine bir araştırma.*)
- “Bölge için sürekli ölçüm-izleme istasyonları kurulmalıdır. Güllük Körfezi'nde kirliliğin önlenmesi ve korunmasını sağlamak amacıyla kıyı alanlarını kullanan farklı grupların bir araya gelerek kıyı alanının yönetiminde katılımcı bir yönetim anlayışının oluşması için çalışmalar yapılmalıdır.” (Demirak, A. (2013). *2000'li yıllarda Güllük Körfezi'nde su kalitesi nasıldı? Şimdi ne yapılmalı?*) ““Bölge için önemli bir sulak alan olan Güllük Lagünü'nün mevcut durumunun korunması ve gelecek nesillere bir miras olarak bırakılabilmesi için ilgili kurumların bir araya gelerek çözüm önerileri adı altında projeler yapması ve daha da önemlisi insanların eğitilmesinin şart olduğu görülmektedir.” (Özdemir, N. ve

Alparslan, E. (2013). Güllük Lagünü'nün su kalitesi yönünden incelenmesi)

2011-2013 yılları arasındaki bilimsel çalışma raporları Güllük Lagünü ve Körfezi'nin;

- Suyun tuzluluk oranlarındaki artış
- Suyun pH düzeyindeki değişiklik
- Oksijen azlığı
- Ağır metallerin varlığı
- Patojen bakterilerin çoğalması vb açısından son derece kirlendiğini ortaya koymuştur.

Bu durum, hem başta balıklar olmak üzere suda yaşayan tüm canlılar, hem de denize giren insanlar üzerinde yaşamsal olumsuz etkilere yol açmaktadır. Yukarıda ele alınan bilimsel araştırma sonuçları 2002 ile 2012 yılları arasına aittir. 2018 yılına kadar bu kirliliğin daha da arttığına kuşku yoktur ve son değerleri elde etmek gerekir.

Tüm ülkemizde ve Körfezde, tekne sayısı ve teknoloji artmasına rağmen avlanan su ürünleri azalırken, yetiştirilen su ürünlerindeki artış bu durumu çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır:

Yıllar	Avcılık		Yetiştiricilik	
	Deniz	İçsu	Deniz	İçsu
2000	460.521	42.824	35.646	43.385
2001	484.410	43.323	29.730	37.514
....
2015	397.731	34.176	138.879	101.455
2016	301.464	33.856	151.794	101.601

TÜİK Verileri

Balık çeşitliliği ve miktarı hızla azalmakta, var olanlar da ağır metaller içermektedir; İnsan bedeni deniz ürünlerinden alınan bu ağır metalleri dışarıya atamamakta ve çok ciddi hastalıklara neden olmaktadır.

Dalyanı ve Körfezi kirleten kaynaklar özetle şunlardır:

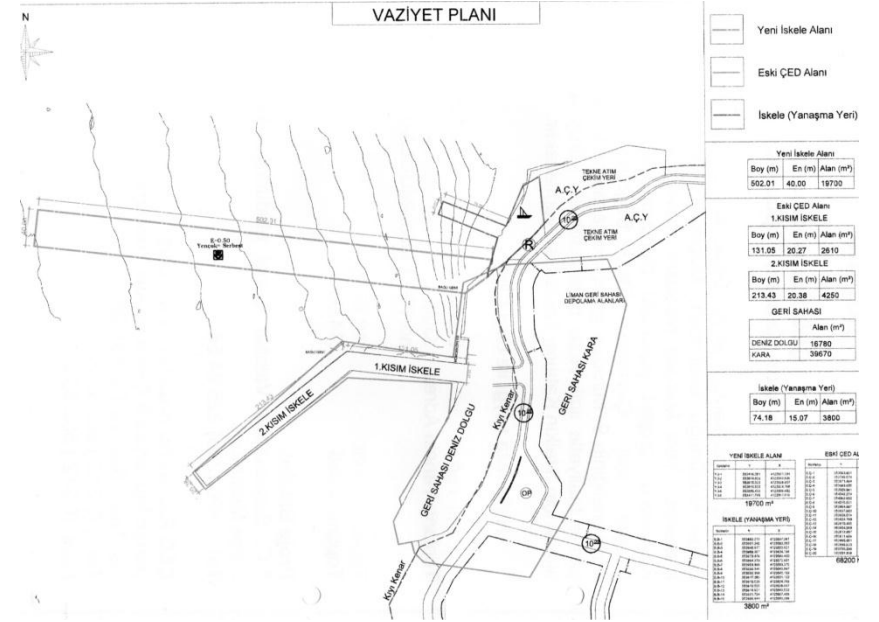
- Sarıçay, Hamzabey ve Mazı Derelerine zeytinyağı işletmeleri ile mandıralardan dökülen atıklardan, tarlalara atılan ilaçlardan ve evsel atıklardan karışan kirlilik
- Balık üretilen toprak havuzlarının çektiği su ve döktükleri atık sularından gelen kirlilik
- Balık işleme, kültür balıkçılığı ağlarının yıkanmasından ve balık yemi işletmelerinden dökülen ve maden taşımıcılığından savrulan tozlarla gelen kirlilik
- Limana gelen gemilerin balast sularından, yağlarından, pervanelerinden ve maden yüklemelerinden karışan kirlilik
- Güllük yerleşimi ve ikinci konutların (yazlıklar) evsel atıklarından karışan kirlilik
- Havalimanında uçakların gazlarından gelen kirlilik ve gürültü

Kirlilik kaynaklarının bu çeşitliliği ve Körfezin kapalı bir havza olması, çözümün tek tek değil, topyekün olması gerektiğini göstermektedir.

Varolan durumda Körfez zaten kirlenmiş iken, yeni ve daha büyük tehditler de gündemdedir:

- Varolan limanın yeri zaten yanlış iken, çok daha fazla büyütülerek yük kapasitesi ile gelecek gemilerin tonajlarının ve sayısının daha da artacak olması;
- Güllük Merkeze 260 yat kapasiteli, 12 dönümlük bir alanı işgal edecek çok büyük bir marina yapılacak olması ve daha başka 4 marina projesinin daha hazırlanması.

1) Liman Genişletme Projesi

- Büyütme planlarına göre liman iskelesinin boyu 502 metre, eni 40 metre ve alanı 19 bin 700 metrekare daha artacak.
- Milas OSB'nin tren yoluyla limana bağlanması
- Yanaşan gemi büyüklüğü 50 bin DTW'den 100 bin DTW'ye çıkacak.
- Güllük limanı bugünkü haliyle yılda 6,3 milyon ton dökme yük ve 700.000 ton genel kargo yük kapasitesine sahip olup, projenin yıllık elleçleme kapasitesi 7.000.000 ton/yıldır. Limana en fazla 50.000 DWT'lik gemiler yanaşmakta olup, yılda 500 gemi yanaştığı biliniyor.

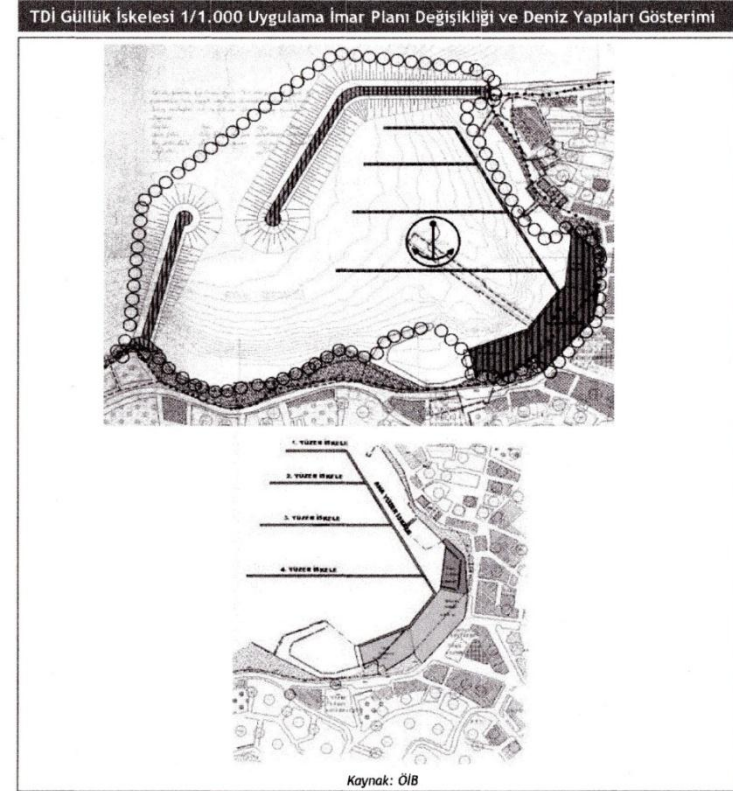
Bu proje hayata geçerse hem limana giren gemi sayısı hem de tonajı, hem de taşınan maden yükü artacaktır. Dalyan'ın ağzı tamamen kapatılmış olacak, deniz canlılarının giriş-çıkışı ile aksayan su sirkülasyonu bu bölgeyi tamamen değiştirecektir.

Yıllardır ülkemiz kaynakları (feldspat, boksit, zımpara taşı, mermer vd) işlenmeden Güllük Limanından yurtdışına adeta kaçırılıyor. Şu anki verilere göre

yılda ortalama 7 milyon ton maden ihraç ediliyor; ton başına 1 TL Güllük'e aktarılsaydı, her yıl 7 milyon TL ederdi! Körfez'den her yıl binlerce ton balık ihraç ediliyor... Hangisi ne kadar Güllüklülerin hizmetine yansıyor, hiç! Liman büyütüldüğünde ve marina yapıldığında ne kadarı Güllüklülere yansiyacak, hiç! Bunlar sadece Güllüklülerin ekme yediği ve yaşadığı Körfezi mahvetmekle meşguller...

2) Güllük Merkezine Yapılacak Yeni Yat Limanı ve Projelene Diğer Yat Limanları

Güllük Merkezine yapılması planan yat limanı, Güllük'ün simgeleri olan Hermias Heykelinin bulunduğu burundan Özkan Beach'e (Fener burnu) kadar olan ve mevcut balıkçı barınağı, eski iskele, Belediye Çay Bahçesi ve Sahil Korumayı içine alan 12 dönümlük alanı kapsamakta ve 260 yat kapasitelidir. Bu yat limanı yapıldığında çevresinin tel ve duvarlarla çevrili olacağı unutulmamalıdır. Ayrıca Yeşil Barış Sitesi burnuna, Kıyıkışlacık'a vb yapılması planlanan yeni yat limanlarının Körfeze getireceği trafik, su sirkülasyonunu bozma, atıkları vb ile pervanelerinin dip florasında yapacağı dikkate alındığında Körfezin sonunun hiç de iç açıcı olmayacağına işaret etmektedir.

Sayfa 8

- Güllük içinin zaten sorun yaratan trafiğinin katlanacağı,
- Güllük'ün simgesi olan sahil yürüme bandının yok olacağı,
- Yoksul balıkçı ve gezi teknelerinin artık buraya sokulmayacağı,
- Güllük'te yapılaşmayı artıracığı vb unutulmamalıdır.

“Güllüklülere istihdam ve alışveriş olanağı sunacağı ise saf bir hayalden ibarettir. Çünkü, marina içinde zaten en lüks mağazalar ve restoranların açılacağı bilinmekte ve lüks yat sahiplerinin ise bunlar dururken Güllük esnafından alışveriş yapacağı beklenmemelidir. İstihdam sağlaması da ham bir hayaldir; çoğu teknik eleman zaten dışarıdan getirilecektir.

Ne büyütülecek limanın ne de yeni yat limanının Güllük'e katacakları hiçbir şey yoktur, ama götürecekleri çok şey vardır. Limandan yıllar boyunca yılda 7 milyon ton maden taşınmasına rağmen, Güllük'e hiçbir katkısı olmamış, tam tersine Dalyan'ın ve Körfezin kirlenmesine, insanların maden tozlarından kansere yakalanmalarına ve yakın sitelerde gürültü kirliliğine yol açılmıştır. Feldispat ve diğer maden tozları yöre halkının şimdiden kansere yakalanmalarına yol açmaya başlamıştır bile ve bunun faturası daha da ağırlaşacaktır.

Güllük arıtması (4000 nüfus için!) zaten yetersizken, yeni konut baskısı kirlenmeyi daha da artıracaktır. Belediyenin özel bir şirkete devrettiği içme suyu ve atık su durumu zaten içler acısı iken, yeni tehdit kaynakları bunu daha da derinleştirecektir. Zaten ölmekte olan Lagün ve Körfez'in yakın zamanda bataklığa dönmesi kaçınılmaz olacaktır.

Kirlilikten dolayı suda giderek azalan oksijen miktarı, ağır metallerdeki ve tuzluluktaki artış, hastalık yapıcı bakterilerin artması sonucunda; balık avcılarının sonunu getirecektir, Dalyan'da toprak havuz balık yetiştiriciliği yok olacaktır, yerel halk ve yazlıkçılar denize giremez olacaktır, günlük tekne gezileri yapılamayacaktır. Kirli bir Körfeze ne turist gelir, ne de emekliler; bunlardan ekmek yiyen esnaf da güç duruma düşer.

Ne Yapılmalıdır?

- Öncelikle, doğasever ve Güllükseverlerin, Güllük'ü gelecek kuşaklara daha temiz bir şekilde aktarmak amacıyla bir araya gelmesinin sağlanması;
- Böylelikle ekonomik ve siyasi karar alıcıların üzerinde bir baskı oluşturulması;
- Halkı çevre konusunda bilinçlendirmek için broşür hazırlanıp dağıtılması ve toplantılarla ilgili grupların eğitilmesi;
- Körfezin kirliliğinin önüne geçmek için, çözümler üretilip hayata geçirilmesinin takip edilmesi gerekmektedir. Bu konuda;

- A) Acilen Körfezi kirlüten kaynaklar ıslah veya yok edilmeli
- B) Körfezi yaşanmaz kılacak liman genişletme ve merkez yat limanı projelerinin iptal edilmeli
- C) Bundan sonra yapılacak plan ve projelerde ilk önce Güllüklülerin düşünce ve onaylarına başvurulması çözüm adımları olabilir.

Körfezin var olan kirlilikten arındırılması ve olabilecek kirliliklere ilişkin önlemler alınması için yapılacak olası çalışmalar şunlar olabilir:

1. Acilen Sarıçay ve Hamzabey derelerine zararlı katı ve sıvı atık döken işletmelerin belirlenerek uyarılması için;
2. Sarıçay, Hamzabey, Mazı ve Kemikler derelerinin Dalyan'a ve Tuzla'ya dökülmeden önce arıtılması için;
3. Dalyan'a çeşitli kimyasal ve organik atıklarını döken balık işletmeleri, balık yemi işletmeleri, balık ağı yıkama işletmeleri vb uyarılarak ortak arıtma tesisleri yapmaları için;
4. Dalyan'da toprak havuz balık yetiştiricilerinin yer altı sularını çekmelerinin önlenmesi ve çökertme havuzlarının yönetmeliklere uygun hale getirilmesi için;
5. Dalyan'da biriken ve artık metan gazı üreten dip çamurunun canlılara zarar vermeyecek şekilde temizliğinin yapılması için;
6. Limanda açık yükleme yapmanın önüne geçilmesi, açık maden taşımacılığının önlenmesi; asıl önemlisi limanın şimdiki yerinden açık denizlere doğru taşınması için;
7. Limanın genişletilmesi projesinin iptal edilmesi için;
8. Güllük Merkeze ve diğer yerlere yapılacak yat liman projelerinin iptal edilmesi için;
9. Evsel atıklar için çok daha büyük ve yeterli düzeyde bir arıtım işletmesinin yapılması için;
10. Yeni inşaat ve yerleşim izinlerinin bağımsız bir bilim kurulunca verilmesi için;
11. Belediyenin asli görevi iken özel şirkete verilen Güllük su ve atık işlerinin bir an önce Belediyeye tarafından üstlenilmesi (bunun için yapılan sözleşmede uygun maddeler vardır) için;

12. Güllük halkının ve Güllük'e ziyarete gelenlerin çevre konusunda titiz davranması amacıyla bilgilendirici ve eğitici broşür ve toplantıların yapılması ile atıkların ayrıştırılarak toplanması için;

Kaymakamlık, Belediye ve İlçe Çevre Müdürlüğü vb nezdinde girişimlerde bulunulması ve sorunun çözümlenmesi için girişimlerin takip edilmesi ve baskı oluşturulması, çevre katliamına duyarsız kalırlarsa ülke ve dünya çapında girişimlerde bulunulması için Güllük Körfezi'ni Koruma Platformu her türlü çabayı gösterecektir.

Platform liman vb yapılmasına karşı değil, uygun olmayan yerlere yapılmasına ve hoyratça çevreyi talan etmeleri ile kirletmelerine karşıdır. Ortak amaç, bu güzel yurt köşesini gelecek kuşaklara bozulmadan bırakmak ve insanların huzur içinde yaşadığı bir yer haline getirmektir.

- Temiz bir Körfez, her şeyden önce balık avcıları ve balık üreticileri için gereklidir; kirliliğin artması bu geçim kaynağının yok olmasına yol açacaktır.
- Temiz bir Körfez, yat gezisi turcuları ile tüm turizmciler için gereklidir; kirli bir Körfeze turist de gelmez.
- Temiz bir Körfez, burada yaşayan ve yazlıkçı olarak gelenler için gereklidir; kirli suya kimse girmez.

Kimse "liman ve marina yapılmasın" demiyor; nereye yapılacakları ve Güllük'ü yaşanmaz hale getirip getirmeyecekleri önemlidir, bu da Güllüklülere sorularak ve bilimsel çalışmalar yapılarak saptanmalıdır. Kapalı bir yaşam alanı olan Körfezimiz şimdiden kirlenmekte iken yeni kirleticilerle karşılaşmak istemiyoruz; bu Körfez bunları kaldıramaz! Zaten var olan limanın yeri uygun değilken, daha da genişletilmek istenmesi ve yeni marina Güllük'ün sonu olacaktır.

Doğayı acımasızca talan eden insan hızla kendi sonunu hazırlar, doğa kendisine ihanet edeni asla affetmez. İnsanın doğa ile barışık yaşaması en çok insan için gereklidir. Güllük'ün doğası kalmazsa Güllük de kalmaz. Sevgili Güllüklü Hemşehrimiz, vakit çok geç olmadan, hem varolan kirliliği temizletelim, hem de yeni kirlilik kaynaklarını önleyelim. Kirletilmiş ve yok edilmiş bir Körfez hem hiç

kimseye hem de güzel ülkemize hiçbir şey katmayacak, tam tersine güzellikleri bir daha geri döndürülmesi çok güç olacak şekilde alıp götürecektir. Sen de katıl bize, Güllük, güllük gibi olsun.

Tüm Güllüklülere ve Güllük'e gelenleri çevre konusunda duyarlı olmaya ve çalışmalarımıza destek olmaya çağırıyoruz. Yerel ve devlet kurumları ile özel işletmelerin bu konuda üstlerine düşeni titizlikle yapmalarını bekliyoruz; bizler bunun takipçisi ve zorlayıcısı olacağız.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

MUÇEP GÜLLÜK MECLİSİ